

AAA

CIZÍ JAZYKY

Výzkumný cíl: Cílem je porozumět znalosti cizích jazyků jako součásti identity „dobrého studenta“. (Bavíme se zde o studentech středních škol a výše, nezaměřuji se na základní školy)

Výzkumné otázky:

Je znalost cizích jazyků chápána jako součást identity studenta? (Pokud ano, tak proč?)

Motivuje studenty ke studiu cizích jazyků vidina lepšího uplatnění na trhu práce? (Pokud ne, tak jaké jsou jiné motivace?)

Jak je nahlíženo (studenty) na požadavek fakulty absolvovat kurzy dvou cizích jazyků?

Jak je nahlíženo na studenta, který neumí žádný cizí jazyk?

Specifikace dotazované osoby

Rozhovor provedu se studentem FHS Univerzity Karlovy, který musí v rámci studia absolvovat kurzy alespoň dvou cizích jazyků, zároveň se na oboru historie, který studuje, učí číst staré texty v češtině i v latině. Má zkušenost i s výukou jazyků nad rámec školy, protože vlastní Sprach Diplom z německého jazyka na úrovni C1. Dle mého názoru tedy od takového respondenta získám odpovědi na výzkumné otázky.

Okomentoval(a): [EMH1]: Ano, má s tématem zkušenost, což je skvělé. Zároveň by Vám posloužil vlastně kdokoli, protože tahle kompetence prostě „visí ve vzduchu“ a všichni se s ní nějak potýkáme...

Sled okruhů

- Sprach Diplom: „Je mezinárodně uznávaná zkouška z německého jazyka připravená stálou Konferencí ministrů školství spolkových zemí SRN. Zkouška se skládá z porozumění poslechu, písemné i ústní komunikace a porozumění textu. Získání DSD II (Stufe 2) certifikuje jazykovou kompetenci na úrovni B2/C1, vyžadovanou pro zahájení vysokoškolského studia v Německu a Rakousku.“ (jazykové zkoušky)
- Studium na vysoké škole (konkrétně FHS Univerzity Karlovy, respondent ale studoval i na jiné fakultě Univerzity, a to na FTVS)
- Cizí jazyky na trhu práce u nás
- Erasmus (respondent by mohl v souvislosti s cizími jazyky na škole mluvit i o něm)

Rozhovor

- Nejprve uvedu projekt a představím se. (Jde tedy o školní projekt, ve kterém je mým cílem porozumět tomu, zda je znalost cizích jazyků součástí identity „dobrého studenta“. Bavíme se zde o studentech středních škol a výše, nezaměřuji se na základní školy)
- Obeznámím ho s délkou trvání rozhovoru
- Ujistím respondenta o anonymitě a požádám ho k participaci na výzkumu a o souhlas s nahráváním rozhovoru (ten budu mít již podepsaný, ale zeptám se znovu na nahrávku)
- **Otázky:**
- *Jako student vysoké školy máš určitě i hodně úkolů, zbývá ti čas věnovat se ve volném čase cizím jazykům?*
- *Pověz mi něco o tvém studiu cizích jazyků.*
- *(Jaké jazyky na fakultě studuješ?)*
- *Jaký máš vztah k cizím jazykům?*
- *Jak vnímáš požadavek fakulty absolvovat kurzy dvou cizích jazyků?*
- *Jak by měl vypadat podle tebe „dobrý student“?*
- *Jak vnímáš důležitost studia cizojazyčné literatury?*
- *Jaký je tvůj názor na studium cizích jazyků na školách, kde to obor nutně nevyžaduje?*
- *Představ si, že by si ty neuměl žádný cizí jazyk. Jak by si to jako student vnímal?*
- ***Jaký je tvůj názor na studenty, kteří nemají na škole povinně cizí jazyk?***
- *Do jaké míry používáš to, co jsi se studiem cizích jazyků naučil?*
- *Existuje nějaká souvislost mezi znalostí cizího jazyka a uplatněním na trhu práce?*
- *Chtěl byste zdůraznit nějakou oblast, o které jsme se bavili?*
- *Chtěl byste se na něco zeptat vy?*

Okomentoval(a): [EMH2]: „Asi jako první bych dala otázku na to, kolik jazyků umí, odkdy se je učí, jak moc je má rád...“ To jsou takové otevírací, rozpovídaví otázky...

Potom, co ho vlastně ke studiu jazyků vede?
Jestli mu z toho plynou nějaké výhody...
Anebo i nevýhody?

Okomentoval(a): [EMH3]: Tady bych se zeptala i na to, co si myslí o lidech, kteří třeba neumějí žádný cizí jazyk. Jestli nějaké zná. Jací to jsou lidé? Jaké on má vysvětlení pro to, že cizí jazyky neumí...

Ta předchozí otázka je hypotetická: on v té situaci není, takže netěžíte z jeho zkušenosti. Můžete ale těžit z jeho zkušenosti s ostatními lidmi, ke kterým se nějak vztahuje...

Děkuji ti za tvůj čas. Dále budu rozhovor přepisovat a poté analyzovat odpovědi. Nahrávku používám jen jako pomoc při záznamu tvých odpovědí, nebudu jí poskytovat dále, pouze jí odevzdám, a to jako součást tohoto úkolu. Tvé jméno ale nebude nikde uvedeno.

**Výzkum znalostí cizích jazyků jako součásti identity „dobrého studenta“:
Informovaný souhlas**

Rozhovor je anonymní, což znamená, že nikde nebude uvedeno mé jméno. Moje účast na rozhovoru je zcela dobrovolná a kdykoli během rozhovoru můžu odmítnout odpovědět na otázky, na které nechci odpovědět. Mám také právo rozhovor kdykoli ukončit. Jsem si vědoma toho, že rozhovor bude zaznamenáván na diktafon a přepsán do písemné formy. Přepis rozhovoru bude důvěrný a v mém školním projektu, ani v případných dalších výstupech z tohoto výzkumu, nebudou uvedeny údaje, podle kterých by bylo možné mě identifikovat.

Souhlasím s účastí ve výzkumu a provedením rozhovoru. ano ne

Přeji si být informována o výsledcích výzkumu. ano ne

Podpis:

Dne . . 27.03.2020. .

Zdroje:

<https://www.jazykovezkousky.cz/DSD+II>

BBB

NÁVOD K ROZHOVORU – Cizí jazyky (cílem je porozumět znalosti cizích jazyků jako součástí identity „dobrého občana“)

Osoba, kterou budu dotazovat je studentka přírodovědného oboru na Karlově Univerzitě.

ÚVOD

- představení – „BBB, studentka PVP na UK, provádím studii ohledně porozumění znalosti cizích jazyků u studentů vysokých škol, a proto jsem se rozhodla provést s tebou tento rozhovor, ...blablaba“
- ujištění anonymity u výsledků výzkumu
- povolení k nahrávání rozhovoru

HLAVNÍ ROZHOVOR

Není mi jasné, zda se v rozhovoru, který bude na nahrávce můžu ptát na jméno, když jsem zaručila anonymitu? Nebo je normální osobní představení?

- Můžeš se mi v krátkosti představit?
  - (Jaké je tvé jméno?)
  - Co momentálně studuješ? V kterém jsi ročníku?
- Máš momentálně na vysoké škole výuku cizího jazyka? Popř. jakého?
- Jaký byl první cizí jazyk, co jsi se začala učit?
- Kdy jsi se k němu dostala?
- Co tě k němu vedlo?
- Jaké další jazyky umíš alespoň na úrovni A2 (tedy že bys domluvila jednoduchými větami, rozumíš jednoduchým obrátům)?
- Jak kvalitní byly hodiny ..... (anglického/německého/...) jazyka na tvé základní a střední škole? Můžeš popsat, jak takové hodiny přesně probíhaly?
- Cítla jsi někdy nějaký tlak od rodičů kvůli studiu cizích jazyků?
- Cítla jsi někdy nějaký tlak od okolí kvůli studiu cizích jazyků?
- Máš pocit, že (tvá) znalost X (počet) jazyků je dostačující v dnešní době?
- Jak využiješ znalost těchto jazyků ve své budoucí kariéře?
- Uvažuješ momentálně nad studiem nějakého jazyka?
- Uvažuješ nad prohloubením si znalosti jazyka, který už umíš nějakým kurzem?
- Myslíš si, že dosažení jazykového certifikátu ti umožní dosáhnout v budoucnu na lepší kariérní postavení?
- V dnešní době je kladen velký důraz na znalosti jazyků, mnoho lidí umí perfektně víc než 3 jazyky nepociťuješ tedy morální selhání, když umíš X jazyků?

Okomentoval(a): [EMH4]: V rozhovoru to zaznít může, to není problém. Zvláště, pokud byste to přepisovala sama, což je tento případ. Anonymita je zaručena mimo vás dva. Tj. neměl by ho identifikovat ani člověk, který to bude přepisovat, ani člověk, který to pak bude číst...

Okomentoval(a): [EMH5]: Dá se zeptat obecněji: Jak vypadaly hodiny?

Okomentoval(a): [EMH6]: Opět víc do šířky – jaký vztah měli k cizím jazykům tvoji rodiče?

Okomentoval(a): [EMH7]: Neptala bych se rovnou na tlak, protože to nemusí být jen tlak, ale i obdiv nebo prostě „dělej to tak všichni, nikdy jsem o tom nepřemýšlela...“ Tj. spíš opět víc do šířky: jaké byly reakce okolí? Bylo to normální?

Okomentoval(a): [EMH8]: To je moc napřímo. O morálce bych vůbec explicitně nemluvila. Spíš by to mělo vylézt z toho, jak bude mluvit o tom, co umí/neumí, jak sama sebe v tomto kontextu hodnotí, jak smýšlí o ostatních lidech, kteří umí/neumí, jak obecně smýšlí o studiu cizích jazyků (dělá to ráda, co na tom má přesně ráda, vnímá to jako koníček, nebo je to spíš nutnost a práce na sobě...) atd. Tj. o něco více otázek tímto směrem...

- Dostala jsi se někdy do nějaké překérní nebo trapné situace, kvůli tomu, že jsi se nemohla domluvit cizím jazykem?

Okomentoval(a): [EMH9]: Moc hezká otázka!

FINÁLE

- Je něco na co jsem se nezeptala a ty to považuješ za zásadní?
- „Pokud budeš mít zájem o výsledky mého výzkumu, tak ti je pak doručím.“
- „Mockrát ti děkuji za tvůj čas a rozhovor, který jsi mi poskytla.“

INFORMOVANÝ SOUHLAS

Okomentoval(a): [EMH10]: Hezký info- souhlas.

Prohlašuji, že jsem byla seznámena s cílem a obsahem kvalitativního výzkumu Elišky Fialové s názvem *Cizí jazyky: porozumění znalosti cizích jazyků*.

Výzkum probíhá v rámci kurzu Kvalitativní výzkum na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy. Rozhovor, který potrvá zhruba 30 minut bude nahráván na diktafon, následně zanalyzován a přepsán. Nahrávka rozhovoru a přepis nebudou nikde zveřejněny. Citace budou použity tak, aby neobsahovaly citlivá data tykající se Vás a Vaše odpovědi budou důvěrné a budou sloužit jen pro tento výzkum.

Účast na rozhovoru je dobrovolná a máte právo ji kdykoli ukončit.

Porozuměla výše uvedeným podmínkám a souhlasím s účastí na výzkumu.

Jméno:.....

Podpis:.....

Dne:.....

CCC

Kvalitativní výzkum

29. 3. 2020

Informovaný souhlas s rozhovorem a jeho užitím v rámci předmětu Kvalitativní výzkum

Dnes jsem poskytla rozhovor CCC, studentovi oboru Politologie a veřejná politika Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovi v rámci splnění jeho studijních povinností z předmětu Kvalitativní výzkum, který je garantován Mgr. Evou Hejzlarovou, Ph.D.

Byla jsem seznámena s cílem výzkumu, kterým je porozumět znalosti cizích jazyků jako součástí identity „dobrého občana“.

Pro tyto účely smí být tento rozhovor zpracován jen v anonymizované podobě, autor tudíž neuvede údaje, podle kterých bych mohla být identifikována. Jsem si vědoma, že rozhovor je zvukově zaznamenáván.

Má účast je zcela dobrovolná a kdykoliv během rozhovoru mám právo jej ukončit, či odmítnout odpovědět na konkrétní otázky.

Autor zodpověděl všechny mé dotazy ohledně rozhovoru.

V Písku, dne

Jméno:

Podpis:

Popis účastnice

Účastnice je jednadvacetiletá žena žijící s rodiči ve středně velkém českém městě (20-50 tisíc obyvatel). Studuje bakalářský obor na pražské vysoké škole chemicko-technologické (VŠCHT) a plánuje pokračovat navazujícím inženýrským studiem. V rámci studia na gymnáziu studovala angličtinu a francouzštinu. Třetí ročník střední školy strávila v jižní Americe, v Kolumbii, v rámci výměnného pobytu zastřešeného klubem Rotary, po návratu získala jazykový certifikát ze španělštiny na úrovni C1, před tím se studiu španělštiny nevěnovala. Ovládá tedy základy francouzštiny, plynule hovoří anglicky a španělsky na úrovni rodilého mluvčího. Neumí německy. Její matka se živí jako překladatelka češtiny, ruštiny a ukrajinštiny.

Cizí jazyky: cílem je porozumět znalosti cizích jazyků jako

součástí identity „dobrého občana“.

VO:

Je znalost cizích jazyků rámována jako morální selhání?

Okruhy:

cestování, studium, vliv rodiny, pobyt v zahraničí, cizí jazyk v každodenním životě, rodiče, případně prarodiče a jazyky

Okomentoval(a): [EMH11]: Takhle explicitně bych ten cíl nenapsala. Jde o výzkum jazyků, možná i „význam cizích jazyků v životě člověka“, ale „dobrého občana“ bych si nechala od cesty, protože to už by podle mě ovlivnilo ten výzkum.

Okomentoval(a): [EMH12]: Spíš: „Je znalost cizích jazyků rámována jako morální selhání?“, případně „Je znalost cizích jazyků rámována jako morální nadřazenost?“

Otázky:

Cestuješ ráda do zahraničí? Kde v zahraničí jsi byla naposledy? Jak jsi tam využila svoje jazykové schopnosti?

Jaké jazyky jsi studovala na základní/střední škole?

Roční pobyt v zahraničí byl tvůj nápad nebo tvých rodičů? Lpěli rodiče na tom, aby ses naučila, co nejvíc jazyků, co nejlépe?

Jak jsi se připravovala na roční pobyt v zemi jejíž úřední jazyk jsi neovládala? Jak jsi se jazyk na místě učila? Nesvádělo tě to mluvit anglicky? Jaký byl přístup okolí (v Kolumbii)?

Jak dneska využíváš španělštinu? Vnímáš vůbec španělštinu nebo angličtinu jako „cizí jazyk“? Čerpáš hodně informací ve španělštině a angličtině? Vnímáš u sebe nějaký zásadní jazykový nedostatek? Chybí ti nějaký jazyk? Uvažovala jsi o dalších jazycích? Štve tě, že jsi se na gymplu nebo poslední dobou nenaučila víc? Přijde ti, že tě neznalost němčiny omezuje?

Jak jsou na tom rodiče s jazyky? Vidíš na nich, že by je neznalost nějakého jazyka zásadně omezovala?

Okomentoval(a): [EMH13]: Víc do šířky: Řekni mi prosím víc o svém ročním pobytu v zahraničí. Jak to vzniklo? (a samozřejmě se doptávat...)

Je to můj obecný komentář k vašim otázkám – méně sugescí a více otevřenosti! 😊

Okomentoval(a): [EMH14]: Inspirujte se prosím výše.